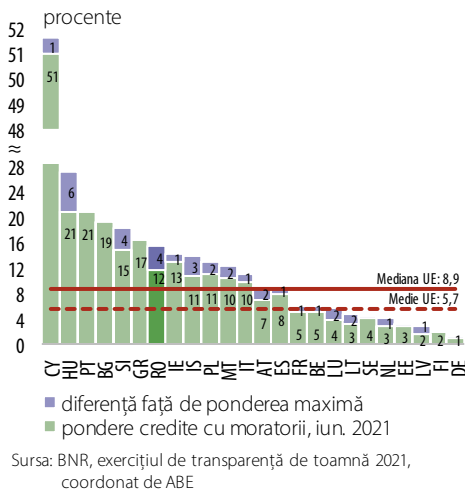

Caseta 8. Apelul la moratorii în contextul pandemiei COVID-19 – evoluții și comparații europene

Pandemia COVID-19 a determinat răspunsuri de natură excepțională din partea autorităților de reglementare în vederea gestionării efectelor cauzate de șocul macroeconomic și social. O astfel de măsură, adoptată pe scară largă la nivel european, a fost reprezentată de suspendarea la plată a obligațiilor din credite. Măsura a fost urmată de ghiduri de aplicare emise de Autoritatea Bancară Europeană (ABE)¹ în vederea specificării tratamentului prudențial aplicabil și a clarificării interacțiunii cu definiția stării de nerambursare, respectiv cu clasificarea măsurilor de restructurare datorate dificultăților financiare.

Grafic A
Ponderea creditelor cu moratorii în total credite și avansuri (nivel maxim, respectiv nivelul din iunie 2021)

La nivel european, ponderea creditelor care au beneficiat de moratorii eligibile tratamentului conform ghidului ABE era de 5,7 la sută² în luna iunie 2021 (Grafic A). Aproximativ 70 la sută din soldul acestora este reprezentat de evoluțiile înregistrate în trei țări, respectiv Franța, Spania și Italia. Distribuția asimetrică este reflectată și de diferența între valoarea medie și cea mediană a ponderii acestor credite.

Cea mai mare valoare a fost înregistrată în cazul sectorului bancar din Cipru (52 la sută), urmată de cele din Ungaria (27 la sută) și Portugalia (21 la sută). În România, apelul la moratorii a fost de aproximativ 15 la sută din portofoliul de credite, maximul soldului de credite cu moratorii active sau expirate fiind înregistrat în septembrie 2020 (43 miliarde lei), în timp ce, conform datelor la iunie 2021, ponderea creditelor

cu moratorii scăzuse la 12 la sută (Grafic A). La finalul anului 2021, soldul creditelor care au beneficiat de suspendarea plății ratelor era de 28,6 miliarde lei (echivalentul a circa 9 la sută din totalul soldului de credite și avansuri), ritmul de scădere a acestuia fiind unul dintre cele mai pronunțate în cazul României prin raportare la evoluțiile de la nivel european (ajustări comparabile au fost raportate în țări precum Ungaria și Slovenia). Împărțirea pe sectoare instituționale în cazul moratoriilor din România este relativ echitabilă între gospodării și companii nefinanciare, însă viteza de ajustare descendentă a soldului față de anul anterior a fost dublă în cazul companiilor (aproape 40 la sută), în comparație cu sectorul populației (21 la sută). Această evoluție se datorează în principal amortizării mai lente a creditelor acordate populației care au beneficiat de moratorii, având în vedere că aproape două treimi dintre acestea erau reprezentate de credite garantate cu bunuri imobile locative, care au în general o scadență mai lungă.

În România, rata creditelor neperformante pentru creditele care au beneficiat de moratorii era de 10,8 la sută în decembrie 2021, în timp ce o pondere însemnată (aproximativ 36 la sută) era clasificată în stadiul 2 de depreciere conform IFRS 9,

¹ Ghidul ABE EBA/GL/2020/02 referitor la moratoriile legislative și non-legislative aplicate plății împrumuturilor în contextul crizei COVID-19, cu amendamentele ulterioare.
² Conform celui mai recent exercițiu de transparență derulat sub coordonarea ABE în 2021.

respectiv cu o creștere semnificativă a riscului de credit. Prin comparație cu evoluțiile de la nivel european (unde rata creditelor neperformante în cazul creditelor care au beneficiat de moratorii era de 5,5 la sută³ și ponderea creditelor clasificate în stadiul 2 era de 25 la sută), se observă o calitate mai redusă din perspectiva riscului de credit.

O abordare prudentă în gestiunea riscului de credit în cazul României este reprezentată de gradul de acoperire cu provizioane a creditelor neperformante, nivelul acestuia fiind de 60,4 la sută în decembrie 2021, apropiat de cel înregistrat la nivel agregat (66,1 la sută, decembrie 2021) și dublu față de cel înregistrat la nivel european. Totodată, acesta reprezintă cel mai ridicat nivel din UE, în timp ce un nivel de peste 50 la sută al indicatorului mai este înregistrat doar în cazul sectorului bancar din Slovacia.

Ținând cont de apelul consistent la moratorii în România și de nivelul mai ridicat de incertitudine cu privire la menținerea capacității de plată a acestor debitori în contextul prelungirii pandemiei sau a altor șocuri, monitorizarea atentă a creditelor și avansurilor care au beneficiat de astfel de măsuri, chiar și după expirarea acestora în totalitate (conform datelor la decembrie 2021), reprezintă o bună practică în procesul de management al riscului de credit la nivelul instituțiilor de credit.

---

³ Date conform ABE, decembrie 2021.